

Да научим повече за Радона

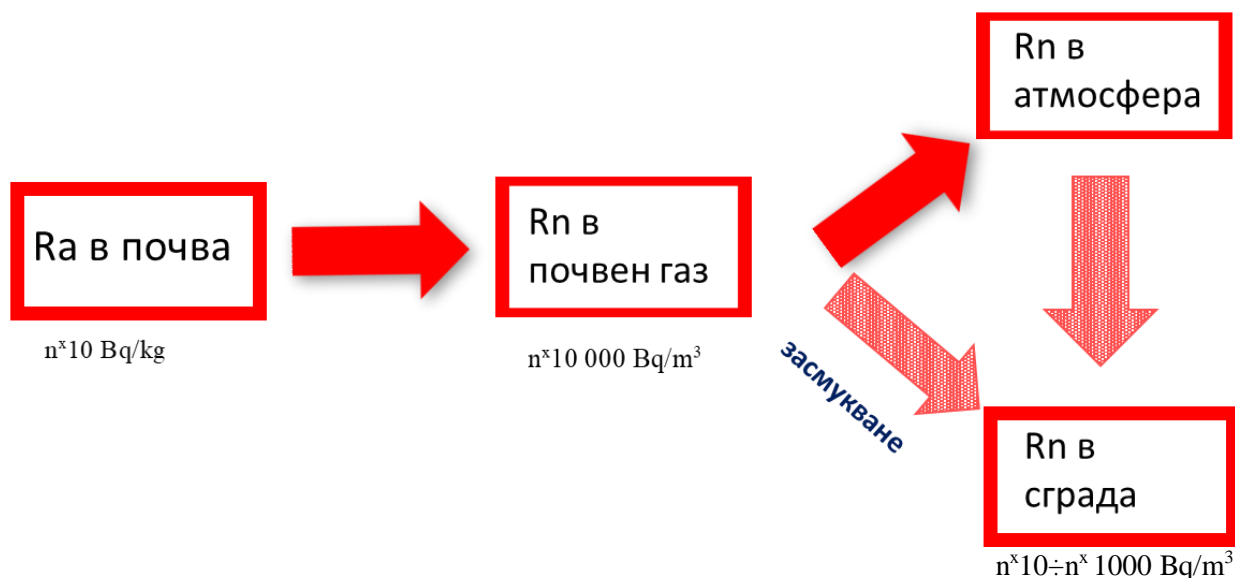
Радонът (Radon) Rn е радиоактивен инертен газ без цвят, миризма и вкус. Получава се като разпаден продукт на урано-радиевото семейство.

Световната здравна организация (СЗО) определя радона за втори по значимост фактор, предизвикващ рак на белия дроб след тютюнопушенето и фактор номер едно за хора, които никога не са пушили. Рискът за здравето се увеличава многократно при комбинираното действие на тютюнопушене и облъчване от радон.

Разпространението на радона по въздушен път в околната среда става по естествен път и зависи от редица природни и климатични фактори – атмосферно налягане, температура на въздуха, валежи, вятър, релеф и други природни особености. Като концентрацията му в атмосферния въздух се променя, както в зависимост от климатичните сезони (най-високи са стойностите през летните месеци), така и в рамките на денонощието (максимум се наблюдава през нощта, а минимум – през деня).

Облъчването на населението от радон в жилищни сгради е значително по-голямо от облъчването на открито, защото той прониква свободно в тях чрез дефекти във външната обвивка на сградата и малки пукнатини в основите.

Основният източник на радон във въздуха на дадена сграда е почвата и скалите разположени под нея. Други източници са питейната вода от водоснабдителните системи в населени места в близост до находища на минерални води с високо съдържание на радон и строителните материали, от които е изградена сградата.

Мерките за намаляване на високите нива на радон в:

Нови сгради са:

- ✓ чрез запечатване на повърхности, контактуващи с почвата; бариери за почвен газ;
- ✓ чрез Пасивна или активна вентилация на необитаемите долни етажи;
- ✓ чрез Пасивно или активно снижаване на налягането в почвата (със или без вентилатор);

Стари сгради са:

- ✓ чрез пасивна или активна вентилация на подпочвените пространства;
- ✓ чрез пасивно или активно понижаване на налягането в почва (радонова шахта);

Допълнителните мерки за намаляване на рисковете за здравето на човека в следствие на облъчването с Радон са:

- ✓ въздържане от тютюнопушене в помещенията. Тютюневият дим увеличава риска за рак на белия дроб.
- ✓ Увеличаване притока на свеж въздух чрез отваряне на прозорците, използване на вентилатори и вентилационни отвори.

Желаещите да направят измерване на концентрацията на радон в във въздух в жилищните помещения, могат да се обърнат към **Националния център по радиобиология и радиационна защита, гр. София, ул. „Св. Георги Софийски“ №3, сграда №7, тел. +359 02 953 3508, GSM: 0878 124 361, www.ncrrp.org.**